

Зелинська Р. К., студентка
Головка О. М., к. філол. н., доц.
Запорізький національний університет

СПОСОБИ СТВОРЕННЯ ФЕНТЕЗІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ В ЦИКЛІ РОМАНІВ ДЖ. Р. Р. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ Й ПОЛУМ'Я»

На сьогоднішній день одним із найпопулярніших жанрів літератури є фентезі. Яскравим прикладом цього жанру є цикл романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я». Особливої уваги заслуговують методи вербалізації фентезійної складової у романах циклу.

Фентезі – це різновид літературної творчості, в якому органічною складовою світу є надприродні явища, витвір фантазії автора, котрий здебільшого черпає натхнення у міфах і фольклорі. Особливістю жанру фентезів першу чергу є те, що він дає свободу авторській фантазії і дозволяє ввести в оповідання будь-які мислимі художні елементи. Головним інструментом втілення задуму автора є вербалізація, тобто реалізація думок, почуттів, емоцій і т. ін.

Авторські неологізми Дж. Р. Р. Мартіна за семантикою охоплюють цілий спектр фентезійних реалій. Моделюючи світ Вестеросу, письменник вигадує нові слова на позначення як цілком фентезійних понять, так і речей, які мають свої аналоги у реальному світі.

Фентезійний тезаурус Мартіна можна розділити на шість тематичних груп: слова, на позначення людей, міфічних створінь або тварин, географічних назв, зброї та артефактів, повсякденних реалій. Створюючи неологізми, автор частіше за все керується своїми фоновими знаннями (фольклор, легенди, історична спадщина).

Серед слів на позначення людей можна виділити *Hand of the King*, *Faceless Men*, *Bloodriders*, *Maester*, *Sellsword*, *Turncloak*, *Wildlings* та ін. Більшість з цих номінацій є результатом перенесення значення. Так, одиниця *Hand of the King* позначає радника, праву руку короля і є синекдохой, яка переносить значення з частини тіла та її діяльність на обов'язки людини.

«*The Hand of the King was the second-most powerful man in the Seven Kingdoms. He spoke with the king's voice, commanded the king's armies, drafted the king's laws*» [1, с. 33].

Іншою метафорою є одиниця *Faceless Men*, оскільки вони ніби не мають власного обличчя, здатні приміряти на себе лица інших людей, відчужуюсь від свого власного «Я».

«*If we'd sent a Faceless Man after her, she'd be as good as buried*» [1, с. 243].

Слово *Bloodriders*, що використовується на позначення найближчих соратників Кхала, вождя племені кочівного народу дотракійців, утворене складанням слів *blood* (кров) та *rider* (вершник). Такий вибір морфем робить слово мотивованим, «Кровні вершники» ставали Кхалу неначе кровними родичами.

«*Every khal had his bloodriders... Jhiqui had taught her that a bloodrider was more than a guard; they were the khal's brothers, his shadows, his fiercest friends*» [1, с. 266].

Серед слів, на позначення тварин та міфічних істот виділяємо такі одиниці, як *Direwolf*, *White Walkers*, *Dragon*, *Merling* та ін. Номінація *Direwolf* також походить від складання основ *dire* (зловісний) та *wolf* (вовк) і позначає полуміфічну тварину, величезного вовка з надзвичайним інтелектом і почуттям відданості.

«*A direwolf had a bigger head and longer legs in proportion to its body, and its snout and jaw were markedly leaner and more pronounced*» [1, с. 275].

Якщо казати про слова на позначення географічних назв, то можна навести такі приклади: *Westeros*, *King's Landing*, *Dragonstone*, *Qarth*, *Yunkai*, *Essos*, *Sothoroyos* та ін. Елемент *West-* у слові *Westeros* є показником географічного положення континенту, а суфікс *-os* є стандартним суфіксом назв материків у Дж. Р. Р. Мартіна (*Essos*, *Sothoroyos*).

Слова на позначення зброї та артефактів налічують *Arakh*, *Dragonbone*, *Dragonglass* та ін. Номінація *Dragonbone* утворилася за допомогою складання слів *dragon* (дракон) та *bone* (кістка), та позначає матеріал – драконячу кістку, яку використовували при виготовленні зброї.

Серед слів на позначення повсякденних реалій виділяємо *Poppy*, *Grayscale*, *Long Night*, *Iron Throne* та ін. Слово *poppy* – метонімія, позначає макове молоко – сильне знеболювальне, основний інгредієнт якого, морфін, добувають з головок маку (*poppy*).

«*The milk of the poppy, for when the pain grows too onerous*» [1, с. 329].

Хоча неологізми Мартіна і охоплюють широкий тематичний спектр, можна з упевненістю сказати, що більше уваги автор приділяє саме персонажам людей та опису повсякденних реалій створеного світу,

таких як політика, хвороби, релігія та визначні події. Такий компонент, наприклад, як міфічні створіння, хоча і відіграє значну роль у сюжеті циклу, але не є таким різноманітним у плані новотворів. На перший план у творах Мартіна висуваються герої, їхні вчинки і переживання, чарівне і казкове грає допоміжну, але далеко не другорядну роль.

Література

1. George R. R. Martin. A Game of Thrones / online scanned edition. 2010. 553 р. URL : http://fobook.ru/fobook/original/G.R.R.Martin_A_Game_of_T-hrones.pdf.